

CEMAL SÜREYA

Bir Kırlangıcın
Daha Var

SEÇME ŞİİRLERİ

Yayına Hazırlayan: Elif Sorgun

CEMAL SÜREYA

Bir Kırlangıcın
Daha Var

SEÇME ŞİİRLERİ

Can Modern

Bir Kırlangıcın Daha Var: Seçme Şiirleri, Cemal Süreya

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: YKY, 2015

Can Yayınları'nda 1. basım: Temmuz 2022, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak İllüstrasyonu: Ezgi Arslan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-5797-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750757976

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

CEMAL SÜREYA
Bir Kırlangıcın
Daha Var
SEÇME ŞİİRLERİ

Yayına hazırlayan
Elif Sorgun

ŞİİR

♥can

Cemal Süreya'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

On Üç Günün Mektupları, 2019

Beni Öp Sonra Doğur Beni, 2020

Göçebe, 2020

Güz Bitiği, 2020

Sevda Sözleri, 2020

Sıcak Nal, 2020

Üvercinka, 2020

Seviş Yolcu, 2021

CEMAL SÜREYA, 1931'de Erzincan'da dünyaya geldi. Haydarpaşa Lisesi'nden sonra Ankara Üniversitesi'nde Maliye ve İktisat Bölümü'nü 1954 yılında bitirdi. İlk şiiri "Şarkısı-Beyaz" *Mülkiye* dergisinde yayımlandı. 1954'te göreve başladığı Maliye Bakanlığı'nda müfettiş yardımcılığı ve müfettişlik yaptı; 1965'te ayrıldığı göreve 1971'de döndü, 1982'de Maliye Tetkik Kurulu'nda başmüfettişlikten emekli oldu. Süreya, modern Türk şiirinin en belirleyici ve yenilikçi akımlarından İkinci Yeni'nin önde gelen isimlerindedir. 1961 yılında *Papirüs* dergisini kurdu, bu dergi 1981'e kadar aralıklı olarak yayımlandı. Yazarlık hayatı boyunca *Oluşum*, *Pazar Postası*, *Yeditepe* gibi birçok yayında şiirler, yazılar kaleme aldı. *Üvercinka* (1958) adlı şiir kitabıyla Yeditepe Şiir Ödülü'ne, *Göçebe* (1966) ile Türk Dil Kurumu Edebiyat Ödülü'ne layık görüldü. Toplu şiirleri *Sevda Sözleri* (1984) adıyla yayımlanan Süreya, 1990'da İstanbul'da hayatını kaybetti. Eşi Zuhal Tekkanat'a yazdığı *On Üç Günün Mektupları* (1990) ölümünden sonra yayımlanmıştır.

ELİF SORGUN, asıl adıyla Zühal Tekkanat, 1938'de Ankara'da dünyaya geldi. Erenköy Kız Lisesi ve Kadıköy Kız Enstitüsü'nü bitirdi. İlk şiirlerini *Varlık* dergisinde yayımladı. 1966'da Cemal Süreya ile evlendi ve onun önerisiyle Elif Sorgun imzasıyla şiirler yayımladı. Şiirleri ve yazıları *Yelken*, *Papirüs*, *Türk Dili*, *Varlık* gibi dergilerde yer aldı. 2019'da Ankara'da hayatını kaybetti.

Önsöz

“Hayat kısa / Kuşlar uçuyor.”

Leylâ Şahin’in önerisiyle hazırladığım bu seçkiye, *Bir Kırlangıcın Daha Var* adını, Cemal Süreya’nın “Kehanet 1985” başlıklı şiirinden aldım. Şiir dört dizeden oluşuyor:

Lokman şair senin hayatın
Yedi kırlangıcın hayatı kadar
Altısını ardı ardına yaşadın
Bir kırlangıcın daha var.

Cemal Süreya son yıllarında ölümle çok yakındı. Son şiirlerinin neredeyse tamamı ölüm izleği üzerinedir. Dergilerde kalan ve *Sevda Sözleri* adlı toplu şiirler kitabına aldığımız şiirlerinde bunu görmek mümkündür. *Yeni Yaprak* dergisinin 12. sayısında (Aralık 1989) “Göller Denizler” adlı şiirinde örneğin:

Ölüm mü,
Bir gölün dibinde derin uykudasın.

Denizler?
Tanrılar karıştırır durur denizleri...

Yeni Yaprak’ta yayımlanan bir şiirinin adı da “İntihar” dır.

Sen tam tabancayı
Şakağına dayamışsın;
Kapı açılıveriyor

Ve üstündekileri
Bir bir fırlatıp atan
Bir leylak sesi...

Bir şey daha; Cemal şiir ve yazılarında iki noktayı, üç noktayı çok az kullanmasına karşın son şiirleri iki ya da üç noktayla bitiyor hep. Cemal'in yayımlanan son şiiri "Üstü Kalsın" *Yeni Yaprak*'ın 13. sayısında (Ocak 1990) yayımlanmıştır. Yine ölüm izleği, yine iki nokta:

Ölüyorum tanrım
Bu da oldu işte.

Her ölüm erken ölümdür
Biliyorum tanrım.

Ama, ayrıca, aldığın şu hayat
Fena değildir.

Üstü kalsın..

Cemal'in "Kehanet 1985" şiiri gibi "Kısa" adlı başka bir kısacık şiiri de noktayla biter.

Hayat kısa,
Kuşlar uçuyor.

"Bir kırlangıcın daha var" dizesi bende hayata, umuda dair bir ifade taşıdığıdır daima. Adeta bir ölümsüzlük vurgusu. Cemal'in *o kırlangıcı* hep duruyor, hep duracak. İşte Cemal yeni bir kitapla aramızda. Cemal'le uzun yıllar geçirmiş bir insan ve oğlunun annesi olarak ben de böyle bir kitabı hazırlamakla iyi yaptığımı düşünüyorum. Leylâ Şahin'e de buradan teşekkür ediyorum.

Elif Sorgun

Gül

Gülün tam ortasında ağlıyorum
Her akşam sokak ortasında öldükçe
Önümü arkamı bilmiyorum
Azaldığını duyup duyup karanlıkta
Beni ayakta tutan gözlerinin

Ellerini alıyorum sabaha kadar seviyorum
Ellerin beyaz tekrar beyaz tekrar beyaz
Ellerinin bu kadar beyaz olmasından korkuyorum
İstasyonda tiren oluyor biraz
Ben bazan istasyonu bulamayan bir adamım

Gülü alıyorum yüzüme sürüyorum
Her nasılsa sokağa düşmüş
Kolumu kanadımı kırıyorum
Bir kan oluyor bir kıyamet bir çalgı
Ve zurnanın ucunda yepyeni bir çingene

Güzelleme

Bak bunlar ellerin senin bunlar ayakların
Bunlar o kadar güzel ki artık o kadar olur
Bunlar da saçların işte akşamdan çözülü
Bak bu sensin çocuğum enine boyuna
Bu da yatak olduğuna göre altımızdaki
Sabahlara kadar koynumda yatmışsın
Bak bende yalan yok vallahi billahi
Sen o kadar güzelsin ki artık o kadar olur

İşe bak sen gözlerin de burda
Gözlerinin ucu da burda yaşamaya alışık
İyi ki burda yoksa ben ne yapardım
Bak çocuğum kolların işte çıplak işte
Bak gizlisi saklısı kalmadı günümüzün
Gözlerin sabahın sekizinde bana açık
Ne günah işlediysek yarı yarıya

Sen asıl bunlara bak bunlar dudakların
Bunların konuşması olur öpülmesi olur
Seni usulca öpmüştüm ilk öptüğümde
Vapurdaydık vapur kıyıda gidiyordu
Üç kulaç öteden İstanbul gidiyordu
Uzanmış seni usulca öpmüştüm
Hemen yanımızdan balıklar gidiyordu

Aşk

Şimdi sen kalkıp gidiyorsun. Git.
Gözlerin durur mu onlar da gidiyorlar. Gitsinler.
Oysa ben senin gözlerinsiz edemem bilirsin
Oysa Allah bilir bugün iyi uyanmıştık
Sevgiyeydi ilk açılışı gözlerimizin sırf onaydı
Bir kuş konmuş parmaklarıma uzun uzun ötmüştü
Bir sevişmek gelmiş bir daha gitmemiştii
Yoktu dünlerde evelsi günlerdeki yoksulluğumuz
Sanki hiç olmamıştı

Oysa kalbim işte şuracıkta çarpıyordu
Şurda senin gözlerindeki bakımsız mavi, güzel laflı
İstanbul
Şurda da etin çoğalıyordu dokundukça lafların
dünyaların
Öyle düzeltici öyle yerine getiriciydi sevmek
Ki Karaköy köprüsüne yağmur yağarken
Bıraksalar gökyüzü kendini ikiye bölecekti
Çünkü iki kişiydik

Oysa bir bardak su yetiyordu saçlarını ıslatmaya
Bir dilim ekmeğin bir iki zeytinin başınaydı doymamız
Seni bir kere öpsem ikinin hatırı kalıyordu
İki kere öpeyim desem üçün boynu bükük
Yüzünün bitip vücudunun başladığı yerde
Memelerin vardı memelerin kahramandı sonra
Sonrası iyilik güzellik.

Kanto

Ben nerde bir çift göz gördümse
Tuttum onu güzelce sana tamamladım
Sen binlerce yaşayasın diye yaptım bunu
Bir bunun için yaptım

– Garson bira getir
Garsonun adı Barba

Ben nereye gittimse bütün zulumlardı
Bütün açlıklardı kavgalardı gördüğüm
Kötülüklerin büsbütün egemen olduğu
Namussuz bir çağ bu biliyorsun

– Garson rakı getir
Garsonun adı Hakkı

Sen belki de bir resimsin ne haber
Kırmızı bir Beykoz'un yanında duruyorsun
Yapan bir de ağaç yapmış yanına
Dallarına konsun diye kelimelerin

– Garson şarap getir
Garsonun hali harap

Sizin Hiç Babanız Öldü mü

Sizin hiç babanız öldü mü?
Benim bir kere öldü kör oldum
Yıkadılar aldılar götürdüler
Babamdan ummazdım bunu kör oldum
Siz hiç hamama gittiniz mi?
Ben gittim lambanın biri söndü
Gözümün biri söndü kör oldum
Tepede bir gökyüzü vardı yuvarlak
Şöylelemesine maviydi kör oldum
Taşlara gelince hamam taşlarına
Taşlar pırıl pırıldı ayna gibiydi
Taşlarda yüzümün yarısını gördüm
Bir şey gibiydi bir şey gibi kötü
Yüzümden ummazdım bunu kör oldum
Siz hiç sabunluyken ağladınız mı?

Lokman şair senin hayatın
Yedi kırlangıcın hayatı kadar
Altısını ardı ardına yaşadın
Bir kırlangıcın daha var.

İkinci Yeni'nin öncüsü olan Cemal Süreya'nın kafeslere kapatılama-
yan son kırlangıcı hâlâ aramızda dolaşüyor. *Bir Kırlangıcın Daha Var*,
şairle "uzun yıllar geçirmiş bir insan ve oğlunun annesi" olan Elif
Sorgun'dan tanıdıklığın, tanıklığın ve ortaklığın cıvıtlı özünü barın-
dıran, ümitle ve yaşam sevinciyle dolu bir Cemal Süreya seçkisi.

Kapak illüstrasyonu: Ezgi Arslan

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

şair

ISBN 978-975-07-5797-6

9 789750 757976